

Цырен Раднаевич Галанов (1932-2009)

Түрэһэн нютаг – Ушхайта

“Хүгжэм” (хөөрөөн)

1961 ондо бэшэгдэнэн «Хүгжэм» гэжэ хөөрөөн соо Мухашханай Балжама эхэнэрэй хуби заяан, тэрэнэй эсэшэ сусашагүй ажалша зантай, дэлгэр уужам сэдхэлтэй, үндэр һайхан бодолтой байһан тухай уншахат.

Хөөрөөн гэжэ юуб?

Ганса гү, али хэдэн хүнэй
ажабайдалда болоһон нэгэ-хоёр
ушар харуульһан багашаг зохёо-
лые **хөөрөөн** гэдэг.

Үргэлжэһэн зохёол болоно.

Сюжет:

Зохёолой сюжет тухай ойлгосо

1. Үйлэ руу оролто	1. экспозиция
2. Үйлын уялдуулагша
(уялаа)	2. завязка
3. Үйлын хүгжэлтэ –	3. развитие событий
4. Үйлын эршэдэлгэ –	4. кульминация
5. Үйлын түгэсхэгшэ –	5. развязка
6. Үйлын түгэсхэл -	6. эпилог

“Хүгжэм” хөөрөөнэй сюжет

1. Оролто (экспозици) 1. Мухашханай Балжама колхозой нү тушаадаг газар ерэбэ.
2. Үйлын уялдуулагша 2. Балжама нү тушаагаад, басагандаа нургуули ерэбэ. Хүгжэм зэдэлхыень дуулаад, хүгжэмэй нургуули ошоо.
3. Үйлын хүгжэлтэ 3. Ород басаган; рояль; хүгжэмэй нургуулиин үхибүүд; Балжамын бодолнууд; “Хүрин хээр”; Балжамын сэдхэлэй байдал; “ёһотой пианистка шэнги”.
Басагаяа хүгжэмэй нургуули дахуулаад ерэбэ. Рояль - самолёт. Баярма тактгүй байшаба.

4. Үйлын эршэдэлгэ

4. Балжамын гашуудал.

5. Үйлын түгэсхэгшэ

5. Гэрэл зураг. Уран
зураашадай кружок.

6. Эпилог

6. “Хүндэ олон юумэ
хэрэгтэй бэшэ даа...”

Даабари: Схемэ баримталжа,
түшэглэхэ үгэнүүдые хэрэглэжэ,
хөөрөөнэй сюжет задалагты.